

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра психології
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
«СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Як можна впоратися з агресивністю Наталкі.

До психолога звернулася вчителька другого класу зі скаргою на ученицю, дівчинку 8 років. За її словами, Наталка (так звали дівчинку) до школи ходить неохоче, вчиться погано, недисциплінована, на уроках постійно відволікається, не слухає вчителя. Коли набридають заняття, може стати і ходити класом. На змінах надмірно рухлива, часто б'ється, буває агресивна. Яскраво виражених інтересів чи нахилів немає. У класі займає лідируючу позицію, у спільних іграх любить командувати. Через низьку успішність та неадекватну поведінку Наталкі вчителька та завуч початкових класів рекомендували її матері звернутися до психолога, проте та цього не зробила. Дитина з неповної сім'ї, батька ніколи не бачила. Мати зайнята вирішенням своїх проблем і спеціально питаннями виховання доньки не займається. Стосовно дорослих, які намагаються її "виховувати", дівчинка виявляє бурхливі негативні реакції, грубить та огризається. Запропонуйте своє розгорнуте вирішення проблеми.

2. Мишко став поганим учнем, щоб його помітили

Мишко Н. 7 років, дитячий садок не відвідував, при вступі до школи, за словами матері (педагога з освіти), хотів навчатися, був добре підготовлений. Перше півріччя провчився нормально, проте вчителька часто робила зауваження - відволікається на уроках, не уважний тощо. Мати не надавала спочатку цього великого значення. Але поведінка Михайла поступово погіршувалась. Після того, як вчителька назвала його за всього класу "ідіотом", хлопчик накинувся на неї. Розбір у кабінеті директора лише посилив конфлікт, дитина остаточно замкнулася, відмовлялася ходити до школи. Мати таки відводила його до школи, і він або байдуже сидів на уроках, або повадився зухвало: міг ходити по класу, вкусив дівчинку, яка обзивала його, сидів під партою, коли вчителька лаяла хлопчика, в диктанті перед кожним словом написав приставку "не", диктант не дав. До всіх дорослих став ставитись з недовірою, відмовлявся розмовляти з ними, спостерігався частковий аутизм. Мати, стурбована поведінкою сина, вирішила за порадою педагогів відвести його до психіатра. Хлопчик, коли зрозумів, куди його привела мати, почав кричати: "Я не хворий!" - після чого замкнувся остаточно, став млявим, апатичним. Відвідування будь-якого кабінету (і в школі, і в поліклініці), вигляд будь-якого лікаря, вчителя викликав у дитини бурхливу реакцію протесту, він бився в істериці і кричав, що він нормальний. Як би Ви діяли, якби були на місці психолога, якому потрібно вирішити цю проблему?

3. Чому Олечка не хоче ходити до школи?

До шкільного психолога звернулася мати першокласниці Олі, яка майже щоранку перед школою скаржилася на головний біль, біль у животі. Іноді у дівчинки спостерігалось блювання, підвищувалася температура. Звичайно, що в такі дні дівчинка залишалася вдома. Мати дивувало те, що за кілька годин усі симптоми проходили, і викликати лікаря було безглуздо. Батьки вірили, що дочка вранці не симулює, проте пояснити причину цього

явища не було. Психолог докладно розпитав матір про те, як росла, розвивалася дівчинка, про її характер, про те, як ставляться до неї дорослі та діти. Детально поговорив він і з вчителькою Олі, спостерігав за поведінкою дівчинки під час уроків, змін. В результаті розмов з'ясувалося, що Оля дитячий садок не відвідувала, була "домашньою", до того ж єдиною дитиною в сім'ї. Товариська тільки з тими, кого знає вже давно. До нових контактів належить насторожено. За словами матері, дуже хотіла вчитися у школі, на всі питання при вступі до школи відповідала правильно. Вчителька ставиться до неї добре, з розумінням, діти в класі її не дражнять. Батьки були впевнені, що з навчанням у школі Оля проблем не матиме. Викликало хвилювання тільки те, що вона може перевтомлюватися, астенична дівчинка. Найчастіше Оля відмовлялася ходити до школи щопонеділка або наприкінці тижня. У ті дні, коли вона не мала підвищення температури, батьки таки відводили її до школи, хоча траплялося так, що під час першого уроку дівчинка плакала, потім заспокоювалася і на наступних уроках поводитися нормально. На думку вчительки, Оля дуже ранима, невпевнена в собі, плаксива. На уроках часто гризе нігті. Плаче через будь-яку дрібницю. Наприклад, не встигла переписати щось із дошки – одразу сльози, замість того, щоб підняти руку та запитати. Усі письмові роботи виконує на "5". Матеріал засвоює, відчувається, що це цікаво. Дані спостереження підтверджують думки вчителя та батьків: справді, дівчинка сором'язлива, тривожна, піднімає руку, щоб відповісти, тільки якщо впевнена, каже тихо, відчувається бажання сподобатися вчителю. Коли мати проводить доньку до школи, Оля довго не відпускає її, тримає за руку, плаче, до класу входить зі сльозами, просить, щоб її відвели назад додому. На перервах стоїть одна, найчастіше біля вікна, дивиться, коли прийде мати.

Проаналізувавши ці дані, сформулюйте основні завдання психодіагностичної роботи та підберіть необхідні методи.